

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 korona.
Fél évre 3 korona.

REGIELÉSI METERMENT ÉRTSEK:
számban és egyes rendszerek
alattalkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi Közlönyvár (városi hár-
söldzint) 7. sz. ide köldendő
a kéziratok.

KIADÓVYVALAT:

Városi könyvnyomda-vál-
latat kiadja, ide köldendő
az előtérzés díjak és hírd-
tások.

KÖZIGAZGATÁSI, KOZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadóvállalás: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

Polgármesteri jelentés az 1906. évről.

Hortobágyon Debreczen sz. kir. város 1907 szeptember hónap 27-ikén tar-
tott rendes kögyűléséhez.

(Folytatás.)

Október 10. Előkölt: *Weszprémy Zoltán* fő-
ispán.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel szavazta meg a Rákóczi-önnepség költségeit és elhatározta, hogy Thaly Kálmán úr-t a város díszpolgárát és ország-
képviselőjét a szent hamvak hazahozatala körül
szerezte érdemeiért üdvözi.

Kögyűlés december 10-én a Hortobágy hasz-
nosítása ügyében a következő határozatot hozta:

1. A közgyűlés a Hortobágy hasznosításának
ügyét, mint amely szerinte az állattenyésztés biz-
tosítása szempontjából ez idő szerint nincs kellően
előkészítve, a napirendről leveszi.

2. A 210/10,691/1897. b.kgy. sz. határozattal kikül-
dött bizottságot és a tanácsot utasítja, hogy a Horto-
bágy hasznosítása tárgyában a jószágértő gazda-
közönségnek 1906. szeptember 9-én tartott érte-
kezlete által alakított bizottsággal az ügyben tár-
gyaljon s a tárgyalás eredményét terjessze a bi-
zottság elé.

3. Felhívja a tanácsot, hogy az ügy miben-
állásáról 1907. szept. 1-ig jelentsen.

4. Végül megalakítja a bizottságot.

A közgyűlés a Bornyász-féle ház földjének
eladását harmadizben megszavazza.

*Kimutatás a gyámság alul felszabadult egyének szá-
máról, vagyoni viszonyairól és a gyámpénztárral
kezelt pénzzel bírt egyének kielégítésére tett intézke-
désekről.*

Az 1906. évben a gyámság alól felszabadult	376	egyén.
Az 1906. évben a gondnokság alól felszabadult	4	"
Összesen	380	egyén.

Ezek közül gyámpénztárral kezelt
pénzzel bírt

Az 1906. évben a gyámpénztárból pénz vagy pénzürték kiutalvány- oztatott gyámság vagy gond- nokság alól felszabadult egyén- nek	70	"
A kiutalványozott pénz vagy pénz- érték 1906.	70	"
Kielégítetlen maradt	—	"

A gyámság vagy gondnokság alól	egyén.
felszabadult	380
Ingó és ingatlan vagy csak ingó vagy ingatlan vagyonnal bírt	133
Vagyonjelen volt	1177
Árvaszéki ülések száma az év folyamán:	141.

Kimutatás a gyámoltak és gondnokoltak létszámáról.

	1906	Gyámság alatt álló sze- mélyek sz.
Az 1905 december hó végén gyámság alatt maradt	4664	
Az 1906. évben gyámság alá került	484	
Összesen	5148	

Az 1906. évben gyámság alól felszabadult:

a) teljes korúság következtében	20
b) nagykorúsítás	20
c) férjhezmenetel	35
d) halál	26
e) téveskönyvezetés	38
f) vagyon kiutalás	—
g) téves bevezetés	—
h) örökbefogadás	2
i) kiskorú anyának önjogává léte miatt	5
j) névjegyzékbe vezetés folytán	1
k) gyámhat. illet. átruházása	11
l) gyámügyviteli szabályzat	13
Összesen	376

Az 1906. évben gyámság alatt maradt	4772
Az 1905 dec. végén gondnokság alatt maradt	76
Az 1906. évben gondnokság alá helyezett	3
Összesen	79

Az 1906. évben gondnokság alul felszabadult:

a) a gondnokság megszűnése folytán	2
b) halálozás folytán	2
Összesen	4

Az 1906 december hó végén gondnokság alatt maradt	75
--	----

Az árvaszék tevékenységének kimutatása.

	egyén
A feldolgozást illetőleg	
Az 1905 dec. 31-én hátralékban maradt	93
Az 1906 január 1-ig beérkezett	9095
Összesen	9188
Az 1906 dec. 31-ig elintéztetett	9097
Az 1906 dec. 31-ig hátralékban maradt	91

A kiadmányozást, vagyis az árvszaki határozatok leírását és kiadását illetőleg:

Az 1905 dec. 31-én hátralékban maradt	70
Az 1906 „ „ az irodába érkezett	8630
Összesen	8700
Az 1906 dec. 31-én leiratott és kiadott	8635
Az 1907 január 1-én hátralékban maradt	65

1906. évi december hó végéig befizetetlen kamat	30,443 K 91 f.
1906. évi december hó végéig hátralékos kamat...	2819 K 62 f.

Rendőri ügyek.

Városunk rendőrsége igyekezett ez évben is megfelelni hivatásának s ha e tekintetben valami hiányosság vagy kívánni való történt, ez a rendőrlégénység létszámának csekélységében keresendő. A város nagy kiterjedése, naponként növekedő forgalma, az emberi tévedések szaporodása, melyek szoros összefüggésben vannak az anyagi gondokkal, a naponként nyomasztóbbá váló szegénységéből származó bűncselekedetek feltétlenül megkívánák a rendőrlégénység létszámának szaporítását.

A rendőrségre vonatkozólag 1906. évről a következő adatokat bocsátom a Tekintetes Bizottsági Közgyűlés elé:

A közpöntben iktatott ügydarabok az 1905. évben mind elvégztettek: 1906 évben 13,000 drb érkezett; ebből hátrány nem maradt semmi.

A belvárosi és mező-rendőrkapitányság, mint községi bíróságoknál az 1906. évben 5583 kisebb polgári peres ügy érkezett.

A rendőrbjelentési hivatal kiadott:

Cselédkönyvet	844 darabot.
Ideigl. cselédigazolványt	444 „
Igazolási jegyet	135 „
Külföldi utlevelet	226 „
Munkás igazolványt	123 „
Bjelentési lap érkezett	131,972 „
Lakástörles adatott...	118,742 „

A vásárfelügyelőség kiadott 46,364 darab ló-, szarvasmarha- és juh járlatot. Az 1906 év folyamán kufár, bérkocsis, szekeres és talyigás volt 567, ezektől befolyt összesen 3342 korona a házipénztárba.

A mátai biztosi hivatal 3256 drb ló-, marha- és sertés járlatot adott ki. Az 1906. évben a város területén 45 tüzeset fordult elő, ebből 21 a bel- és 24 a külterületre esett, az ezen tüzekből eredt kár 73,225 korona 66 fillér.

Vendéglős, szállodatulajdonos és bérlő, kávé- és borméző összeíratott 226; rendőrfelügyeleti díj 6040 korona rovattott ki.

A rendőrfelügyelőség által, mint elsőfoku iparhatóság által különböző iparágak önálló gyakorlására iparendély és iparigazolvány kiadott 464 drb; tehát 11 darabbal kevesebb, mint az elmúlt évben.

Az 1884. évi XVIII. t.-c. 4—10. §-ai szerint ipardíj címén 387 egyéntől 10 koronával számítva befolyt 3870 korona; 77 egyéntől, a 20 korona, 1540 korona, együtt 5430 korona folyt ily módon a házipénztárba ipariszkolai célokra.

Ipariskolai tandíjakkól az 1906. év folyamán 1662 korona, ipariszkolai mulasztási büntetés pénzekből 688 korona folyt be a házipénztárba, az ipariszkolai alapra.

Városunkban mintegy 12,000 korona törzsvagyonnal bíró 18 ipartársulat állott fenn, ezektől

A gyűjteményzet forgalmának kimutatása.

	Készpénz		Pénzüsmint beült és órtékpapír		Adóslével		Drágaság érték		Összesen	
	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.
1905 dec. 31-én volt...	84	970,255	32	1,114,628	22	6543	03	2,165,659	41	41
1906 „ 31-én befolyt	704,632	436,372	11	26,797	18	1397	18	1,229,199	13	13
Együtt	777,865	1,406,627	43	1,141,425	40	7940	21	3,333,858	54	54
1906 dec. 31. kiadott	13,232	773,421	75	84,534	09	1605	84	1,286,665	91	91
1906 dec. 31. maradt	704,632	4473	75	1,056,891	31	6334	37	2,047,192	63	63

Kimutatás a magánfeleknél kamatra kiadott tőkepénzekről.

1905 dec. 31-én elhelyezve volt...	501,621 K 73 f.
1906 „ 31-ig kölcsön adatott ...	9,800 K — f.

Összesen 511,421 K 73 f.

1906 dec. 31-ig visszafizettetett...	52,945 K 69 f.
Marad 1906 végén	458,476 K 04 f.
Ezen tőkéből 16,180 korona 6% kiskoruaé	— K — f.

A magánfeleknél elhelyezett tőkepénzek utáni 593,515 K 27 f.
Kamat fejében az árvák tartatnak és ruházatnak.

Az 1905 dec. hó végéig hátralékban maradt kamat	3911 K 64 f.
Az 1906 dec. hó végéig befizetendő kamat lett volna ...	29,351 K 89 f.

Összesen 33,263 K 53 f.

az iparostanonciskola javára 186 korona fizeltetett be a házipénztárba.

Városunk területén a fentemlített 18 ipartársulaton kívül még 96 oly egyesület áll fenn, melyeknek jóváhagyó záradékkal ellátott alapszabályuk van.

Munkakönyvet 799 esetben adott ki a rendőrség.

A *rendőrkapitányság* büntügyi osztályához érkezett:

Közigazgatási ügy	4084 darab.
Büntügy	1955
Rendőri kihágási ügy	4373
Ipar	320
Mezőrendőri	269
Erdői	176
Utrendőri	31
Állategészségügyi	23
Toloncügy	1305

Osszesen 12,236 darab,

mely ügydarabokat a büntügyi osztály mind elintézte.

A piacok és élelmiszerek ellenőrzését a kerületi orvos urak pontosan végezték és mindazokat, akik egészségtelen, romlott, hamisított vagy éretlen élelmi cikkeket akartak áruba bocsátani, az illetékes hatóságoknak feljelentették, hol elvettek érdemlett büntetésüket.

A dajkaságba adott gyermekek nyilvántartattak.

Az iskolákat és óvókat a közegészségügyi bizottság számos esetben megvizsgálta, valamint a közhelyeket, lakásokat és udvarokat.

A katonai és illetőségi ügyosztály.

A katonai és illetőségi ügyosztály a következőkben számol be az 1906. évről:

I. Honvédelmi ügy. Az 1905. évben fősorozás nem tartatván, az 1906. évben két ízben lett tartva fősorozás és pedig 1906. év június hó 11., 12., 13., 15. és 16. napjain, mely alkalommal előálltak az 1882., 1883. és 1884. évben született állításkötelesek. A másik fősorozás november hó 19., 20., 21., 22. és 23. napjain, mely alkalommal előállottak az 1883., 1884. és 1885. évben született állításkötelesek.

1904. évi szeptember 1-től az 1905. évi hadjuttalék végleges számbavételéig az ujoncjuttalék javára besoroztattak

I. a hadsereghez:
az egy évi tényleges szolgálat kedvezményével 17 más önkéntes 19
Osszesen 36

II. a honvédségnél:
a honvéd nevelő- és képző-intézetekből ... 5
Osszesen 5

Az 1883., 1882. és 1881. évi születésű és az 1904. évre felhívott I., II. és III. korosztálybeliek közül az 1904. év végéig utóállított 3 fő, kik közül besoroztatott a hadsereg ujoncjuttaléka javára 1; a hadsereg póttartalékába 2; összesen 3.

Az 1906. évi június hó 11–16-án tartott fősorozásra összeírt három korosztálybeli állításkötelesek száma:

1884. évi születésű I. korosztály	443
1883. " " II. " "	208
1882. " " III. " "	156
Osszesen	807.

Ezek közül besoroztatott:

A hadsereg ujoncjuttaléka javára	80
A honvédség " "	25
A hadsereg póttartalékába	54
A honvédség " "	34
Visszahelyeztetett " "	339
Fegyverképtelennek osztályozva	84
Töröltetett " "	8
Különböző okokból az állítási lajstromba fogyatéka vét. ...	14
A sorozástól távolmaradt ...	139
Mint önkéntes idő előtt beállott ...	14
Kórházba küldetett megfigy. végett	16
Osszesen	807

Az 1906. évi november 19–23-ig tartott fősorozásra összeírt három korosztálybeli állításkötelesek száma:

1885. évi születésű I. korosztály	385
1884. " " II. " "	240
1883. " " III. " "	186
Osszesen	811

Ezek közül besoroztattak	76
A hadsereg ujoncjuttaléka javára	23
A honvédség " "	42
A hadsereg póttartalékába	22
A honvédség " "	...
Visszahelyeztetett...	375
Fegyverképtelennek osztályoztatott	142
Töröltetett " "	9
Különböző okokból az állítás-lajstromból törölve ...	7
Idő előtt önkéntesnek beállott	11
A sorozástól távol maradt	99
Gyógyítás végett kórházba ment	5
Osszesen	811

Idegen illetőségű hadköteles előállított... .. 596
Előfogat adatott 39
A lakosságnál mint átvonuló-beszámlásoltatott:

Tábornok	32
Törzstiszt	82
Főtiszt	204
Legény	6003
Ló	1556

Katonai helyőrség létszáma az 1906. évben következő volt:

Január hónapban	2680 ember,	1073 ló.
Február	2742	901
Március	2469	765
Április	2942	828
Május	2836	786
Június	1796	786
Július	1773	779
Augusztus	4029	946
Szeptember	2550	926
Október	3413	895
November	3279	809
Deczember	1891	932
Osszesen	32,382 ember,	10,426 ló.

Adóügy.

Kimutatás az 1906. évben egyenes adó címén Debreczen sz. kir. város, mint testület, az államasvasutakra és a lakosságra az adófékönyvek 21,895. tétel alatt kirótt adókról.

A) Egyenes adó:

1. Földadó	374,749-13 K
2. Házaerádó	274,904-78 K
3. Házosztályadó	58,000— K
4. I. o. ker. „	— — K
5. II. o. ker. „	— — K
6. III. o. ker. „	— — K
7. IV. o. ker. „	— — K
8. Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója	— — K
9. Tőkekamatadóésjárdék	— — K
10. Általános jövedelmi pótladó	— — K
11. Fegyveradó	— — K
Összesen	1.582,695-14 K

Ezen összegből a várost, mint testületet és az államasvasutat, mint közvetlen fizetőket terheli ... 104,46-815 K
Marad a lakosság által fizetendő adó 1.478,329-33 K
Ehhez az 1906. évi szaporodás ... — — K
Ehhez az 1905. évi hátralék ... — — K
Összesen ... — — K
Ebből levonva az 1906. évi apadást ... — — K
Marad végleges tartozás ... — — K
Az 1906. évben befizetett ... 1.268,490-17 K
1906. végével mutatkozó hátralék ... — — K

B) Országos belegápolási pótladó:

1906. évi kivetés... ..	— — K
Ehhez 1905. évi hátralék... ..	— — K
1906. évi szaporodás... ..	— — K
Összesen	— — K
Ebből levonva az 1906. évi apadást	— — K
Marad végleges tartozás	— — K
1906. évben befizetett	62,887-74 K
Az 1906. végével mutatkozó hátralék	— — K

C) A város, mint erkölcsi testület adója:

Debreczen város után:	
1906. évi kivetés... ..	103,789-38 K
1905. évi hátralék	32-71 K
Összesen	103,821-09 K
Az 1906. évben befizetett	1.495,449-55 K
Mutatkozik fölös 1907. évi kirováásra	— — K

Országos belegápolási pótladó:

1906. évi kivetés... ..	— — K
1906. évi befizetés	5833— K
Mutatkozik	— — K

Községi adó-alap pénztár:

Hátralék	11-61 K
1906. évi kivetés... ..	— — K
1906. évi befizetés	— — K
Mutatkozik	— — K

Országos belegápolási pótladó:

1906. évi kivetés... ..	— — K
1906. évi befizetés	— — K
Mutatkozik	— — K

Szövleti birtok után:

1905. évi hátralék	16,892-86 K
1906. évi kivetés... ..	16,837-16 K
Összesen	33,730-02 K
1906. évi befizetés	33,785-82 K
Mutatkozik	— — K

Országos belegápolási pótladó:

1905. évi kivetés... ..	841-16 K
1906. évi hátralék	841-86 K
Összesen	1683-02 K
1906. évi befizetés	1684-64 K
Mutatkozik túlfizetés... ..	1-62 K

Utadó:

1906. évi kivetés... ..	1683-72 K
1906. évi befizetés	1683-72 K
Mutatkozik	— — K

Sámsóni birtoka után:

1905. évi hátralék	1514-26 K
1906. évi kivetés... ..	1510-26 K
Összesen	3024-52 K
1906. évi befizetés	3024-52 K
Mutatkozik	— — K

Országos belegápolási pótladó:

1905. évi hátralék	110-25 K
1906. évi kivetés... ..	— — K
Összesen	110-25 K
1906. évi befizetés	160-47 K
Mutatkozik	— — K

Községi adó:

1905. évi hátralék	4-05 K
1906. évi kivetés... ..	423-21 K
Összesen	427-26 K
1906. évi befizetés	1500— K
Mutatkozik	— — K

Utadó:

1906. évi kivetés	151-03 K
1906. évi befizetés... ..	152-13 K
Mutatkozik túlfizetés... ..	1-10 K

Guti birtok után:

1906. évi kivetés... ..	— — K
1906. évi befizetés	5498-51 K
Mutatkozik	— — K

Országos belegápolási pótladó:

1906. évi kivetés... ..	— — K
1906. évi túlfizetés	362-65 K
Mutatkozik	— — K

Községi adó:

1905. évi hátralék	994-71 K
1906. évi kivetés... ..	811-11 K
Összesen	1805-82 K
1906. évi befizetés	1500— K
Marad hátralék	305-82 K

Utadó:

1905. évi hátralék	11-77 K
1906. évi kivetés... ..	213-45 K
Összesen	225-22 K
1906. évi befizetés	225-22 K
Marad hátralék	— — K

Illetekgyenérték a város összes birtokai után:

1906. évi befizetés	56,650-56 K
1906. évi befizetés	57,998-59 K
Mutatkozik hátralék	651-97 K

Hadmmentességi díj:

Egy alkalommal már ki lett vetve, de a pénzügyigazgatóság f. évi 52.201. sz. alatt újból való kidolgozását rendelte el az 1905. és 1906. évi B) főkönyv alapján.

1905. évi hátralék	83,574-56 K
1906. évi kivetés... ..	— — — K
1906. évi szaporodás... ..	— — — K

Összesen — — — K

Levonva az 1906. évi apadást:

Marad	— — — K
1906. évben befizettetett	3469-72 K
Mutatkozik hátralék	— — — K

Utadó:

1905. évi hátralék	— — — K
1906. évi kivetés... ..	34,925-66 K
1906. évi szaporodás... ..	— — — K

Összesen — — — K

1906. évi apadás... ..	— — — K
Marad	— — — K
1906. évben befizettetett	6890-26 K
Mutatkozik hátralék	— — — K

Ebadó:

1905. évi hátralék	4796- K
1906. évi kivetés... ..	2689- K

Összesen 7483- K

Törlesztés	1082- K
Marad	6401- K
1906. évben befizettetett	1471- K
Mutatkozik hátralék	4930- K

Országos mezőgazdasági cselédpénztár:

1905. évi hátralék	2040-20 K
1906. évi kivetés... ..	1347-60 K

Összesen 3387-80 K

1906. évben befizettetett	1424-20 K
Mutatkozik hátralék	1963-60 K

Nyirvizadó:

1905. évi hátralék	2730-60 K
1906. évi kivetés... ..	19,828-03 K

Összesen 22,558-63 K

1906. évi befizetés	17,793-29 K
Mutatkozik hátralék	4765-34 K

Községi adó:

1905. évi hátralék	— — — K
1906. évi kivetés... ..	— — — K
1906. évi szaporodás... ..	— — — K

Összesen — — — K

1906. évi apadás	— — — K
Marad végleges tartozás	296,132-04 K
1906. évi befizetés	— — — K

Mutatkozik hátralék	— — — K
----------------------------	---------

Fegyveradó:

1905. évi hátralék	942- K
1906. évi kivetés... ..	118- K
Szaporodás	286- K

Összesen 1346- K

1906. évi befizetés	384- K
Mutatkozik hátralék	962- K

Idegen adó és illeték:

1906. évben befizettetett	18,314-59 K
----------------------------------	-------------

Ref egyházi adó:

1906. évben befizettetett	23,071-71 K
----------------------------------	-------------

Végrehajtási költség:

1906. évben befizettetett 8973-03 K

Intési díjban:

1906. évben befizettetett 509-10 K

Birtoknyilvántartás:

Adásvételi szerződés bemutatattott... 776 darab,

Telekkönyvi hatóságtól érkezett ... 1310 "

Ebből hagyaték 599 "

Beltelkeknel 481 "

Ondódi föld 196 "

Új osztású föld 215 "

Tanyabirtok 51 "

Kaszálóbirtok 53 "

Szőlőskert 286 "

Majorsági föld 76 "

Libakert 27 "

Az 1906. évben az adógyosztályhoz

érkezett 18,141 "

Ebből elintézettett 18,931 "

Elintézetlen maradt 110 "

Jegyzet. Az egyes adónemek kivételét és a főkönyvek lezárását akadályozta azon körülmény, hogy a házádók kivétele be lett állítva az 1905., 1906., és 1907. évekre és az összehalmozott munkát a személyzet, annak idején nem volt képes elvégezni.

Városunk közegészségügye 1906. évben.

A közegészségi állapot az 1905. évihez hasonlítva, kedvezőnek mondható, mert a fertőző betegségek kisebb kiterjedésben uralkodtak és a halálozás is kevesebb volt.

Megbetegülések az év első felében tulnyomólag a légző szervek, a melegebb időben az emésztő szervek és az év utolsó negyedében ismét a légző szervek hurutos és lobos bántalmaiból állottak.

Heveny fertőző betegségek közül a kanyaró és kökhurut november hótl kezdve az év végéig járványos jelleggel öltött, bár enyhe befolyással. Az egész éven át szörványosan roncsoló toroklob, vörheny, bányhimlő és gyermekági láz mutatkozott, míg járványos fültömírgylob az év első negyedében csak néhány esetben fordult elő, akkor is szolid lefolyásban.

Trachoma beteg szaporodott 6 esettel, összesen gyógykezeltetett 246.

Kerületi orvos urak által gyógykezeltetett 6312 járó, 1862 fekvő; összesen 8174 beteg.

Védhimlőoltás volt első esetben 2023, újra 1161, összesen 3184.

A közegészségügyi létszám volt 51 ovostudor és 1 polgári sebész; szaporodás 1 orvostudor.

Gyógyszertárt önállóan kezelő (tulajdonos, bérlő, vagy gondnok) volt 10.

Gyógyszertárakban alkalmazott okleveles segédek 13-an vannak.

Okleveles bába volt 105; szaporodott 10; elköltözött 1.

A halottkémlelt városunkban a négy kerületi tisztii orvos, az Ohaton egy okleveles orvos halottkém teljesíti.

(Folyt. köv.)

Védekezés a fa- és széndrágaság ellen.

— Állítsunk gázkályhákat.

A városban egyeből sem beszélnek most, csak a drágaságról. És valóban, szomorúan aktuális lett ez a téma, mert ma holnap a megélhetés valóban művészet lesz. Nemesak a költött jövedelmű ember él nehéz gondok között, hanem a módosabbak is feljajdulnak a nagy drágaság láttára. Az élelmi szerek tíz év alatt 63%-kal emelkedtek, de magasra nőttek az élvezeti cikkek is, valamint mindaz, ami a kereskedelemben és iparban előfordul.

Az emberek védekezni próbálnak a drágaság ellen. Keresve kutatják a megélhetés könnyebb módját. Amott szövetkezeteket alapítanak, emitt köztös konyhát építenek, sőt egyes városok, mint Budapest, Kecskemét, Tótesvár, Selmezbánya, minden lehetőséget elkövetnek, hogy lakosaiknak valamelyes kedvezményt nyújtsanak.

A jelenlegi állapotok annál leverőbbek, mert jön a tél. Azok a tudósok, akik a csillagokból olvassák ki a jövőt, azzal biztatnak ugyan, hogy a ránk jövő tél nem lesz olyan szigorú, mint a tavalyi, ez azonban oly vigasztalás, amelynek nyomában csalódás is jöhet. De bármily tél következik is reánk, annyi bizonyos, hogy fűtőanyagra szükségünk lesz. Ezen szükségletünket azonban az idén drága pénzen fogjuk beszerezni. A fa ára emelkedőben van és biztosra vehetjük, hogy egy ölfűtő behozatallal és felvágással legalább is 44—46 koronába fog kerülni. Csak öt ölet véve fel egy közepes háztartáshoz, a fűtőanyag a legtöbb ember zsebéből ki fog venni 220—230 koronát, melyet ha felosztunk hat óra a késő ősz, tél és kora tavasz tartamára, havonként 36—38 koronába fog kerülni a fűtés, pedig öt öfűtő a mi bérelt lakásaink mesésen rossz kályhaszerkezete és kéményrendszere szerint, magyarássan szólna, meg se kottyan.

De nemcsak a fa, hanem a szén ára is emelkedik, de meg szénnel, csakis az erre berendezett kályhákban lehet fűteni; nem is szólva arról, hogy néha napokon át sem lehet szenet kapni, mint az tavaly is megesett, a fafuvaroztatás és favágás pedig oly sok költséggel és bosszúsággal jár, hogy egy éjszoppot sem csodálkozunk, ha sokan nagy aggodalommal néznek a tél elé.

Legokosabban cselekszünk akkor, ha gázkályhákkal szereljük fel lakásunkat. Ez esetben nem kell bajlódniunk a fa és szén beszerzésével, nem bosszantanak bennünket a favágók horribilis követeléseikkel, nem piszkoljuk el lakásunkat szénporral és egyenletes melegségben tarthatjuk szobáinkat. És mindezen előnnyel zomben egy fillérral se kerül többre a gázfűtés és nem is veszélyes, mert ha esetleg gázömlés történne, a kémény a mérges gázt kihuzza.

Debreczen sz. kir. város világitási vállalata teljesen be van rendezve gázkályhákra és azok beállítására. Olcsó árban elvégzi minden munkát és az általa szállított gázkályhák nemcsak célszerűek, hanem csinosak és ékesítik a szobát. Kiki beszerezhet magának olcsóbb, vagy drágább

gázkályhát, a legolcsóbb éppenugy meglejt, mint a legdrágább. Esténként vagy alkonyatkor bevilágítja díszkrét fényével az egész szobát és vissza viszi gondolatunkat a régi időbe, mikor nagyapóink házánál kandallóban robogott az akkor olcsó hasábfű. Így tehát a célszerűséghez még egy kevés poézis is járul, emlékezés a multra, mikor olcsóbb és jobb világot élünk...

Nem ajánlhatjuk eléggé olvasóink figyelmébe a gázkályhák beszerzését, sok bosszúságtól lesz az megkímélve, aki szakít az előítéletekkel és a fűtés eme modern eszközt viszi házába. Emellett egy fillérral sem fog fűtésre többet költeni, mintha drágán veszi a fát és a szobát, falakat pusztító, a tudóre pedig ártalmas szenet. Méréselheti a szoba levegőjét tetszése szerint, nem kell óráig várnia, míg a kályha és szoba felmelegszik, hanem pár perc múlva barátságos meleget várhat lakásába és csak akkor gyújtja fel a lángokat, mikor azokra éppen szüksége van.

A gázkályhák beállítása szintén egyik védekezési mód lévén a drága fa- és széndrágák ellen, melegen ajánljuk olvasóinknak és a város községének ezen célszerű és olcsó fűtési eszköz beszerzését.

Debreczen sz. kir. város világitási vállalata a hozzá érkező megkereséseket és megrendeléseket még az ősz folyamán elintézi, illetve teljesíti olcsón és szakszerűen.

K. Á.

1907. évi III. törvénycikk

a hazai ipar fejlesztéséről.

(Szentelést nyert 1907. évi január hó 9-án. Kihirdetett az Országos Törvénytárházban 1907 január hó 12-én.)

(Vége)

22. §.

A „Közszállítási szabályzat”-nak saját ügykörében leendő alkalmazására vonatkozólag szükségesnek mutatókozó részletes rendelkezéseket az illetékes miniszter, illetőleg főhatóság, a „Közszállítási szabályrendelet”-nek a törvényhatóságok és községek ipari szállítási és munkálatai körében leendő alkalmazására vonatkozólag szükségesnek mutatókozó részletes rendelkezéseket pedig a belügyminiszter külön fogja kiadni.

VIII. FEJEZET.

A szállítók és vállalkozók kizárása.

23. §.

A törvény II. fejezet 15. §-a értelmében, „A szállítóknak, vagy munkáknál tapasztalt beigazolási visszaélés esetén a szállító vagy vállalkozó az illető miniszter által, a kereskedelemügyi miniszter hozzájárulásával, végleg vagy meghatározott időre kizárható és ismétlés esetén kizárandó.”

Minden kizárásról a kereskedelemügyi miniszter a kizárás kimondásával egyidejűleg, a kizárás okának megjelölésével, értesítendő, aki a kizárt szállítókról és vállalkozókról nyilvántartást vezet s ezt az összes miniszterekkel átirattalag közli.

24. §.

Kizárásra alapul szolgálható visszaélést követnek el az olyan szállítók vagy vállalkozók, kik a jelen utasításnak a hazai származásra, annak igazolására és ellenőrzésére vonatkozó határozmányait (L. 8. §. A. a), b) pont, C. a), b) pont 10—14. §§.) kijátszották, illetőleg kikre néve beigazoltattott, hogy szerződésellenesen vagy a jelen utasítás ellenére hazai cégér alatt egészen vagy részben külföldön készült gyártmányt szállítottak, vagy a vállalt munkálatot szerződésellenesen vagy a jelen utasítás ellenére egészen vagy részben külföldi munkaerők útján teljesítették, avagy ezekre néve vállalt kötelezettségeiket vétkes gondatlanságból, vagy éppen rosszhiszeműen áthágták, — kik a hazai származást igazoló bizonylattal visszaéltek, avagy meglévesztés céljából vagy vétkes gondatlanságból ily bizonylatot kiadtak, ugyszintén, kik a számlákra, vagy az év végén átadott jegyzékekre a hazai származás tekintetében a valóságnak meg nem felelő adatot vezettek (L. 14. és 15. §§. is.).

25. §.

Kizárás csak kétségtelenül beigazolt visszaélés esetében mondható ki.

Nem rosszhiszemű, vagy nem vétkes gondatlanságból eredő szerződésszegés eseteiben fokozatosan a szerződésbe felvett egyéb megtorló határozmányok (kötés, kártérítés, szerződés-felbontás, a szerződött vállalkozó terhére való beszerzés vagy teljesítés, l. 8. §. C. b) pont) alkalmazandók.

A kizárás úgy a cégre, mint a cég az időszertintű tulajdonosaira is kiterjed.

26. §.

A kizárási határozat meghozatalára illetékes: a) a miniszterelnöki tárcsa körébe, a fumei kormányzó és a fővárosi közmunkatanács ügykörébe eső ipari szállítások és munkálatokra néve: a m. kir. miniszterelnök a kereskedelemügyi miniszter hozzájárulásával;

b) az egyes miniszteri tárcák körébe eső ipari szállítások és munkálatokra néve az illetékes miniszter a kereskedelemügyi miniszter hozzájárulásával;

c) a közforgalomra berendezett közlekedési vállalatok szállításai és munkálataira, és természetesen a saját tárcája körébe eső összes ipari szállítások és munkálatokra néve a kereskedelemügyi miniszter;

d) a törvényhatóságok, községek, Fiume város és kerülete és az általuk fenntartott vagy segélyezett intézetek és intézmények ipari szállításai és munkáira vonatkozólag a belügyminiszter a kereskedelemügyi miniszter hozzájárulásával.

27. §.

Valamely vállalkozó a jelen utasítás 3. §-ában felsorolt összes hatóságok, hivatalok, intézetek, intézmények, alapok, alapítványok és vállalatok ipari szállításai és munkáiból akár meghatározott időre, akár végleg csak minisztertanácsai határozattal zárható ki.

28. §.

Valahányszor a jelen utasítás 3. §-ában megnevezett valamely hatóság, hivatal, intézet, intézmény, alap, alapítvány vagy vállalat a szobán levő visszaélés ismérveit látja fenforogni, annak alapos felderítése végett szorgos vizsgálatot indítani és e vizsgálat eredményéről mindenkor közvetlenül az illetékes miniszterhez nyomban, de legkésőbb 8 nappal a vizsgálat befejezése után, jelentést tenni tartozik.

Az illetékes miniszter az ily vizsgálat eredményéről szóló jelentést, a vonatkozó iratok átküldése mellett, közli a kereskedelemügyi miniszterrel.

29. §.

Ha az ily visszaélést a m. kir. kereskedelmi muzeum, illetve a kereskedelemügyi miniszter rendelkezésére képest eljáró közegek, vagy esetleg a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség állapították meg, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatósága az illető közegek avagy a nevezett főfelügyelőség közvetlenül a kereskedelemügyi miniszterhez tesznek jelentést.

30. §.

Ha a vizsgálat során a visszaélés beigazoltnak találtott és a kereskedelemügyi miniszter, illetőleg az ő hozzájárulásával az illetékes miniszter a kizárást meghatározott időre vagy véglegesen kimondó határozatot hozott, erről a határozatról az illetékes miniszter a kereskedelemügyi minisztert tudomásvétel, a saját tárcájához tartozó, illetve kizárási jogkörébe eső (26. §.) hatóságokat, hivatalokat, intézeteket és vállalatokat pedig tudomás és miheztartás végett a kizárási okainak tüzetes megjelölésével értesíti.

Ha valamely vállalkozó minisztertanácsai határozattal az összes közszállítások és közmunkálatokból kizáratott (L. 27. §.), erről a határozatról az összes társmiszterek további intézkedés végett a kereskedelemügyi miniszter értesíti.

31. §.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter egyébként a kizárt szállítókról nyilvántartást vezet és annak alapján közli az illető miniszterekkel tudomásvétel végett azon kizárási eseteket is, melyek az illető miniszter tárcáját nem érintik.

A m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságát a kereskedelemügyi miniszter az összes kizárási esetekről értesíti.

IX. FEJEZET.

Záróhatározatok.

32. §.

A jelen utasítás 1907. év október hó 1-ső napján lép életbe.

Ezen időponttól kezdve minden korábbi szabályzat, szabályrendelet, illetve azokkal kapcsolatos rendeletek, utasítások — amennyiben a jelen utasítás 3. §-ában felsorolt hatóságok, hivatalok, intézetek, intézmények, alapok, alapítványok és vállalatok ipari szállításaira és munkálataira vonat-

koztak, ezen ipari szállítások, munkálatok tekintetében hatályukat veszítik.

A jelen utasítás életbelépte előtt a szóban levő szállítások és munkálatokra vonatkozólag történt kiírások, illetve kötött szerződések azonban a régebbi szabályzatok, szabályrendeletek, rendeletek, utasítások, illetőleg a kötött szerződések értelmében bonyolítandók le.

Budapesten, 1907. évi július hó 6-án.

Kossuth s. k.,

kereskedelmiügyi m. kir. miniszter.

Hirek.

— A pénzügyi palota. Splényi Ernő báró pénzügyminiszteri titkár a héten tárgyalásokat folytatott Kovács József polgármesterrel a pénzügyi palota építése ügyében. A megbeszélés folyamán több terv merült fel, egyelőre azonban nem történt megállapodás.

— A békésgyalai szanatórium megnyitása. A közadakozásból felépült tüdőbetegnek szanatóriumát ma avatják fel Békésgyalán. A megnyitó ünnepélyen lapunk felelős szerkesztője is részt vesz, mint a József kir. herceg szanatórium egyesületnek központi igazgatósági tagja.

— Értesítés. A városi tanács értesíti az érdeklődőket, hogy a cs. és kir. 2. számú lóvató bizottság, 1907. évi okt. 30-án délelőtt 9 órakor Debreczenben a méntelep laktárya melletti téren katonai lóvásárt tart.

A nagyerdei fürdő. Hányan vannak városunkban is, akik elmennek hidegvíz kúrára messze idegenbe, tengerpenzt áldozva, holott a hidegvízgyógyomdot épp úgy használhatják a Nagyerdőn, hol a vizgyógyomd minden modern eszköze, a fürdőbőről elismert szaktudománya, lelkiismeretes gyógykezelése rendelkezésükre áll. A fürdőbőről Balkányi Edé dr. főorvos a legnagyobb alázatukkal tartja fenn a fürdőt, nagy költséggel felszerelte azt a modern higiénia minden eszközével és oly olesó áron kurálthatja magát mindenki, mint sehol a világon. A víz alkalmazása gyógyócokra, hőmérsék-, alak- és időtartam tekintetében oly sok változatosságot enged, hogy azt a legkülönbözőbb betegségeknek eredményel alkalmazhatjuk.

— A nagyerdői hidegvízgyógyintézet modern és célszerű berendezése, fekvése és kitűnő puha víz felelőleg alkalmas tényezők a vizkúrának sikeres használatára. Fővárosi szakértői szemlélyzet végzi a teendőket, az árak mérsékeltek. Orvosi felügyelet. Az intézet egész nap nyitva férfiaknak: d. e. 9 óráig és d. u. 5—8 óráig; nőknek: d. e. 9 órától d. u. 5 óráig. Kiki keresse meg elvesztett egészségét a nagyerdői hidegvízgyógyintézetben.

Olcsó kölcsön!

A mai nagy pénzdrágaságban, mikor a takarékpénztárak, bankok és szövetkezetek kölcsönt vagy egyáltalában nem, vagy csak igen nagy kamatra tudnak adni:

~ a legolcsóbb kölcsönt ~

Debreczen sz. kir. város Árvaszéknél lehet kapni a Gyámpénztárból.

A gyámpénztárnak egy millió korona kölcsönadható pénze van. Kölcsönt az Árvaszék ad házakra és földbirtokra a becserftek egy harmad részéig 6% kamatra, amely kamaton tul semmiféle kezelési vagy más jutalékok nem kell fizetni.

Felvilágosítást díjtalanul ad dr. Dóczy Emil árvaszéki ügyész. Piac-utca 7. sz. a. irodájában.

1756.
1907. v. k. szám

Árverési hirdmény.

A debreczeni kir. jbiróságának V. 2429—2. számú végzése folytán közhírré tetetik, miszerint Ernst Rochlitz részére Ehrenreich és Ritter cég debreczeni lakostól 213 kor. 18 fill. tőke, ennek 1907. évi április hó 24. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 37 kor. 18 fill. perköltség erejéig 1907. évi augusztus hó 14-én biróilag lefoglalt és 750 koronára becsült üzleti berendezés és pénzszekrényből álló ingóságok 1907. évi október hó 22-én délelőtt 10 órakor kezdetét veendő és Csapó-utca 10. sz. alatti üzlethelyiségben megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legelőbbit ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1907. évi szeptember hó 25-én.

Oláh Géza,
kir. bir. végrehajtó.

323. vrs. sz. Hajdu vármegye és Debreczen sz. kir. város főispánjától.
1907.

Pályázati hirdmény.

Debreczen szabad királyi város közkórházánál megüresedett s kinevezésem utján betöltendő két segédorvos állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A segédorvos évi 1200 korona fizetés, a közkórházban lakás és teljes ellátásban részeseül s a közkórházban bent lakni kötelese. A magán gyakorlat megengedett. A kinevezés ideiglenes s a kinevezett állásában véglegesítésre nem számíthat.

Felhívom mindazokat az orvostudom urakat, akik ezekre az állásokra pályázni kívánnak, hogy születési bizonyítványukkal, orvostudói oklevelükkel s esetleges eddigi alkalmazatásukról szóló egyéb okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi október hó 15. napjának délután 5 órájáig anynyival is inkább benyújtsák, mert a későbbben beérkezett pályázati kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Debreczen, 1907 szeptember 24.

Weszprémy Zoltán s. k.
főispán.

12413—1907. P. sz.

Hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék közhírré teszi, hogy dr. Lukács Emil és Szende Mária részéről — sz. kir. Debreczen város ellen a debreczeni 9389. sz. tjkvben 3092. hrsz. alatt irt Piac-utca 72. sz. házastelekből kisajátított 18.30 □-öl terület kártalanítási árának megállapítása iránt folytatott ügyben az eljárás megkezdésére határidőül 1907. évi október hó 24. napjának d. e. 9 óráját az I. emelet 82. sz. helyiségébe kitűzte.

Miről az érdekelteket azzal értesíti, hogy elmaradásuk a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszéknek 1907 aug. 28-án tartott üléséből.

Dr. Boér.